

[Socialministeren]

er opfyldt. Såfremt dette ikke er tilfældet, må kommunalbestyrelsen for så vidt angår egne institutioner foretage de nødvendige ændringer og for så vidt angår private institutioner enten kræve forholdene ændret eller sørge for, at hjemmet ikke længere bliver benyttet.

Af bistandslovens §§ 13 og 14 fremgår, at kommunernes virksomhed på bistandslovens område, og således også hvad angår tilsynet med plejehjem, er undergivet socialministeriets og efter bemyndigelse socialstyrelsens overtilsyn.

Dette er de gældende regler om tilsyn. Når jeg særlig har ønsket at trække disse regler frem, er det, fordi tilsynsvirksomheden er noget meget centralt. Det er gennem denne virksomhed, vi kan sikre, at forholdene på vore plejehjem alle steder lever op til vore forventninger. Det er gennem et virksomt og ansvarsfuldt tilsynsarbejde, der er mulighed for, at kommunalbestyrelserne kan blive bekendt med forholdene på hjemmene og dermed tage skridt til de eventuelt nødvendige forandringer.

Endelig mener jeg, at en godt tilrettelagt tilsynsvirksomhed meget ofte kan medvirke til at bringe eventuelle vanskeligheder ud af verden, næsten inden der overhovedet er opstået et problem.

Dette var bl. a. baggrunden for, at jeg i mit svar til folketingets socialudvalg i oktober i år meddelte, at socialministeriet havde bedt socialstyrelsen om at foretage et rundspørge til kommunerne med henblik på at få oplyst, hvorledes tilsynsforpligtelsen nærmere administreres i disse kommuner. Socialstyrelsens undersøgelse er endnu ikke færdig, for den er ret indgående. Den omfatter således 30 kommuner, der er bedt om at besvare et antal meget detaljerede spørgsmål om tilsynsforpligtelsen, samtidig med at styrelsen indhenter materiale om tilrettelæggelsen af tilsynet fra de institutioner, der hører under den pågældende kommune.

Socialstyrelsen har imidlertid med henblik på at få en hurtig oversigt over problemerne med administrationen af tilsynsreglerne foreløbig indhentet nogle mere summariske oplysninger fra 10 kommuner. På grund af materialets størrelse kan der ikke uddrages egentlige konklusioner, men vel nok nogle tendenser.

På grundlag af det foreløbige rundspørge samt de øvrige informationer, socialministeri-

et og socialstyrelsen har om forholdene på plejehjemmene, er det indtrykket, at tilsynsforpligtelsen generelt set varetages af kommunerne i rimeligt omfang. Det fremgår, at der i kommunerne er lagt vægt på, at der ad forskellige kanaler bør være jævnlig forbindelse mellem kommunalbestyrelsen, det sociale udvalg, forvaltningen og institutionerne. Dette gælder især for de plejehjem, kommunerne selv driver, og de selvejende plejehjem, som kommunerne har meget nær driftsmæssig kontakt med. På det foreliggende grundlag synes bl. a. kontrolhensynet at tilsige, at der bør overvejes et intensiveret tilsyn med de hjem og beboere, som kommunerne kun har en mindre kontakt med.

Det fremgår imidlertid af dette rundspørge, at de forskellige tilsynsordninger er endog meget forskelligt tilrettelagt, ligesom fordelingen af tilsynsfunktionerne mellem de folkevalgte kommunalbestyrelsesmedlemmer og forvaltningen synes at variere meget. Typisk varetager forvaltningen i de store kommuner en større del af tilsynsfunktionerne, medens hovedparten af disse funktioner i de små kommuner ofte udøves direkte af de folkevalgte lokalpolitikere. Dette kunne tyde på, at udviklingen bør påvirkes i retning af, at de folkevalgte får det tilstrækkelige materiale til at kunne varetage den tilsynsforpligtelse, de har efter loven, gennem forvaltningens deltagelse i det forberedende arbejde.

Det fremgår endelig af rundspørgen, at der ikke er fast praksis i kommunerne for, om og i hvilket omfang der udarbejdes tilsynsrapporter, og til hvem disse rapporter afgives. Her er også et punkt, der må overvejes nærmere.

Et meget centralt led i tilsynsfunktionerne er spørgsmålet om, hvorledes tilsynsmyndigheden får de fornødne informationer til sin virksomhed. Som et eksempel på, hvorledes man i en kommune har søgt at forbedre og styrke disse informationer, kan nævnes, at kommunalbestyrelsen i en større provinsby, foreløbig på forsøgsbasis, har nedsat institutionsnævnet på hver enkelt institution. I nævnet sidder foruden repræsentanter for beboerne en repræsentant for kommunalbestyrelsen, plejehjemslederen, en personalerepræsentant, en pårørende samt en repræsentant for social- og sundhedsforvaltningen. En sådan ordning synes at tilgodese en række af de væ-